

mændene. Det er ganske naturligt, at Husmændene have følt dette som en Uret, og der kan heller ikke være Tvivl om, at det er en saadan. Jeg har ment, at man ikke kunde vedblive at opretholde dette Forhold. Husmændene burde fremdeles nyde godt af den gamle Skattefrihed, som hjemledes dem i sin Tid ved Husenes Overtagelse, og Gaardmændene burde omvendt ikke oppebære Godtgørelsen i samme Omfang som hidtil, naar de ikke længere svarede Skatterne. Det er altsaa det korte Indhold af Loven, at man i den de paagældende Gaarde i Anledning af den tidligere Skattepligt tillagte aarlige Godtgørelse fradrager et Beløb, svarende til de Huslodderne paahvilende Hartkornsskatter til Staten, og at man fra Husmændenes Jordebogsafgift drager netop det samme Beløb. Det gaar jo lige op, saaledes at hvad Husmændene komme til at betale mindre i Jordebogsafgift, komme Gaardmændene til at betale mere. Der er kun det at bemærke, at medens man lader Husmændene nyde godt af Skattefriheden fra 1. Juli 1904, lader man først Afdraget i Gaardmændenes Godtgørelse indtræde den 1. Juli 1906, fordi man nu Gang uden Indsigelse fra Amtstuen har udbetalt dem den i de to sidste Aar.

I de Skøder, der i sin Tid ere udstedte, er der kun paalagt Gaardmændene en Pligt til at betale de kongelige Skatter, men da det nu er saadan, at de amtskommunale Skatter betales paa de samme Skattebøger som de kongelige, har Forholdet faktisk udviklet sig derhen, at Gaardmændene ogsaa have betalt de amtskommunale Skatter, som hvilede paa de paagældende Huses Jorder. Dertil have de imidlertid ingen Pligt, uden for saa vidt en saadan maatte være fremkommen ved, at de nu i en lang Række Aar faktisk have betalt Skatterne, og Husmændene have ingen anden Ret end den, som maatte være en Følge af det samme Forhold. At ville haandhæve Gaardmændenes Pligt i Henhold til den Hævd, der var vundet derpaa, vilde jeg anse for at være urigtigt; det er et Spørgsmaal, om de ikke ved Lov og Dom kunde opnaa Fritagelse derfor. Men jeg vilde ogsaa anse det for urigtigt, om man, naar Husmændene nu en Gang have overtaget deres Huse i den sikre Forvisning, at de ogsaa ere fri for at betale de amtskommunale Hartkornsskatter, saa uden videre med et Slag vilde paalægge dem disse Skatter. Derfor er det bestemt i Lovforslagets § 4, at der i Husmændenes Jordebogsafgifter fra 1. Juni

1906 yderligere skal fradrages et Beløb svarende til Gennemsnittet af de Amtsfondsbidrag; som de vedkommende Gaardejere i de sidste 20 Aar have svaret i Forhold til Husloddernes Hartkorn. Dette betyder altsaa en Nedgang i Jordebogsafgifterne og for saa vidt altsaa et Tab for Statskassen, men det hele drejer sig kun om 3,500 Kr. om Aaret.

Jeg maa bemærke, at forinden jeg er fremkommet med dette lille Lovforslag, har jeg ved Forespørgsel til alle Landets Amtstuer ladet undersøge, om der andre Steder i Landet fandt noget lignende Sted. Thi naar man begynder paa noget saadant som at udjævne dette mærkelige Forhold, vil man jo gerne vide, hvilke Konsekvenser det kan føre med sig. De Indberetninger, jeg fik fra Amtstuerne, gik imidlertid ud paa, at det ikke var dem bekendt, at der forelaa lignende Forhold andre Steder. Det ser derfor ikke ud til, at det hele kan komme til at dreje sig om ret store Beløb; for Frederiksborgs Amts Vedkommende er der, som sagt, kun Tale om en Udgift for Statskassen af 3,500 Kr. Under Behandlingen i Folketinget er det nu ganske vist af to Folketingsmænd blevet paastaet, at der i deres Valgkredse bestod lignende Ordninger, men dog kun i ringe Udstrækning. Jeg har lovet at lade det nærmere undersøge, og jeg kan ikke udtale mig nærmere derom, før denne Undersøgelse er endt.

Gennemførelsen af dette lille Lovforslag vil medføre nogle Udgifter for Statskassen ud over de 3,500 Kr. aarlig. Forholdet er nemlig det, at for at man skal kunne fradrage de tidligere Hartkornsskatter til Staten i Husloddernes Jordebogsafgifter, er det nødvendigt at foretage en almindelig Gammelskat-Fordeling imellem Gaardene og Husene, fordi disse i de langt overvejende Antal Tilfælde have været sammenknyttede med Hensyn til Gammelskat. Det vil man imidlertid ikke lade ske paa sædvanlig Maade gennem Landinspektørforretninger, fordi det vilde blive alt for dyrt. Det vil blive foretaget af Landbrugsministeriets Matrikulskontor og vil saa kun komme til at koste den Smule Ekstrahjælp, som dette Kontor behøver til dette særlige Arbejde, hvilket ikke vil blive store Sager.

Jeg vil anbefale det høje Ting at modtage dette Forslag med Velvilje. De 766 Husmænd, her er Tale om, have i dette Øjeblik en Følelse af, at der er begaaet en Uret imod dem ved de ny Skatte- love, og jeg synes, det er af Værdi for os,